

Juan Albrecht

Besede v samoti

Rokopis

Spremenno pismo

I

V dnech, ko se lomijo vetrovi, se ilo:
 rek, ki mi zapleten v nepored:
 no borbo, umakne v samoti. Ka:
 kor mati v iaru pričakovanje
 svoj plod in se bolj je dolžan
 gojiti in negovati: prednote
 vseh doznanj in spoznanj, ki se
 mu vrinjajo v samoti. Ka raz:
 valinah preteklosti bo bližnja
 bodočnost skrbno in gubeče pa:
 berkovala za vsemi tistimi za:
 mladimi ilovskega duha, ki so

bili v bolečinah novega rojstva
 pregazjeni in potepani. Življe-
 nje je namreč veina in nepe-
 kinjsna povezanost. Tu kakor
 se nemara temu upiramo, no-
 simo vendar vsi skupaj in vsak
 posebej v najglobljih temeljih
 svojega bivanja dobre in slabe
 skrivne skrivni in prave skrivni
 prednikov. Od tega, kako te ka-
 li oblikujemo in jih skušamo
 poplenujiti; zavisi življenj-
 ska vrednost parameznikov
 in celih pokolenj, ki dajejo po-
 sedivim dobam svojiski nadih.
 Sredi divje zmede naših dni sem

se tudi sam umaknil v samo-
 to svojega srca, da bi lažje in bolj
 nepristransko gledal, kar se go-
 di. V samoti, v tisi, ki je ve-
 krat tako gluha, da iloveka ga-
 steli v najglobljih globinah
 srca, se v bolčinah padevajo
 utrinki.

nekaj takih bliskavic sem odbral
 in navizal v teje zbirki. No-
 da se ne motim, ako sodim,
 da bodo nekatere med njimi
 tudi v jasnejših duh tenn ali
 onem prijazne tovaršice. Naj
 sem pogrešil karkoli, naj sem
 v dojemanju morda še tako

pomenujkljiv, tega mi ne bo mo:
 gel nihče nikoli očitati; da v svo:
 jih izpovedih nisem bil odkrito:
 srčen. Da pa je odkritost
 temelj vsake pravične etike, to
 bi želel sedanjim in prihod:
 njim s temi utrinki povedati.

Johann Albrecht

Pregovor in pesnica

I

Katinski pregovor pravi, da se pesnik rodi, medtem ko se govornik šele izoblikuje.

V kolikor ta izstilitljiva stara modrost še danes velja, je res, da se je treba dolgo oblikovati in marsikaj pretrpeti, preden si ilovek argue povedati pesnico. Ko končno pride v svojemu razvoju do tega razdobja, stoji na ta ali oni način in vaj z eno nogo v grobu. Večina jih seveda leži je pod pušo in - brez besede.

Slovenski narod

Medtem ko smo najbolj vneto
 ugrbali; ali smo narod ali
 pleme, so nas spretnejši in od-
 ločnejši pregazili ter nam na
 ta način skušali dokazati; da
 nismo niti narod niti pleme,
 ampak isto navadna drhal.

Takoj temu ne bo mogla zgodovi-
 na nikoli zabrisati dejstva, da
 sta poleg mnogih drugih tudi
 največje svetovne borbe še dva
 moja priznala slovenski narod.

Ja dva sta Benito Mussolini in
Adolf Hitler.

Ne vem, kje se živi kak plemeniti
Slovenci, ki ga ne bi bilo te nogo-
tovitve nam.

Kaz v občestvu

IV

V makdonskem življenju ocenjujejo
neravnico kot hudo napako, ki
spada pogosto celo v območje
kazenske zakonodaje.

V politiki pomeni ta napaka vli:
no, v diplomaciji celo - *ponditio*,
sine qua non.

Prvič tega moramo preveda mi:
no braniti evropsko kulturo. Če
kot študent sem o četa veritat
nalagal, zato brez pogojno spa:
dan v evropsko skupnost.

Podoba

V

Lahko je soditi druge, težko je bi-
ti samu sebi sodnik. Tu se celo
tisti, ki se povzpne tako visoko,
da sam sebe sodi in obsodi,
te obsodbe navadno ne-izviri.

Papir in radio

VI

Nekdaj smo rekli, da je papir po-
tpejživ; danes vemo, da je radio
še bolj potpejživ in tudi moč-
nejši.

Papirju danasnji človek ni kaj pri-
da več ne zampa; radio verja-
me večina ljudi veliko bolj ka-
kon nepokvarjeno dekle naj-
bolj pretkanemu zapeljivcu.

Kultura in politika

VII

Največji perzijski pesnik Hafis je s svojim življenjem in pesnijo rušil vse sponde muslimanstva. V krogih „pravovernih“ je zato veljal za kufu, v branu svetovne kulture je zvezda, ki sveti skozi stoletja.

Kemal Ata Turk je kot državnik čez stoletja uzakonil marxistaj Rega, o čemer je Hafis nekdaj sanjal in pel. Ker je kot državnik hadil po stopinjah s strani

ko preneka teri napravi zvezdi
 narod domes ne bi položil rad
 niti suhik kopir na pozabljeni
 grob.

Bozja hierka

15

Remica je bozja hierka, pravijo. Ker
spostujem ljudsko modrost, sem tu
di to recenico, vendar me je do-
sihmal se vedno bridko dirnilo
tote:

Kadarkoli sem v zivljenju kdaj sre-
kal Remico, sem jo videl bolj
preganjanu in zavzenu mimo
najslabse in najbolj okuzene vla-
stine.

Preival sem hotice v glatu in ni-
jazju, ki so je s samim pogledom
in poltenim nasmeskom krivile

državnike, politike in ministre
 ter tako brez uzde doboiale usodo
 nesčetih človeških življenj.

Po drugi strani sem videl Resnico.
 Ne vprašajte, kje in kako!

V samotni se zdaj vprašujem, če mi
 nemara ta božja kierka nezakon-
 ski strok, da se je namuje celo
 lastni oč z vsemi vred, ki jim
 je bila namenjena in posvečena.
 Kadar prejmem odgovor na to vpra-
 šanje, zapustim samotno in poji-
 dem spet kakor apostol med
 ljudi.

Prog in človek

X

Bogor se človeštvo naveliča kakor
 stori igrači. Kadar moda v pro-
 izvodnji zastane, začne človek za-
 padati v brezboštvo in si po last-
 nemu okusu ustvarja - malike.
 Nekateri vidijo v tem tragedijo; me-
 mi se zdi pojav samo igrač ilo-
 vekove - oblikovalne sile.

Vojna in mir

I

Borba v illoveskem življenju je in-
nost kakor neurja v ostali prirodi.
Poleg škode, ki jo povzroča, vrako
neurje tudi koristi, ker očisti
zrak, odstrani vse puhlo in šibko
ter napravi prostor močnemu in
zdravemu.

Enako je z boji med ljudmi. De-
javsko ne minejo nikoli. Dokler
jih illovestvo bojuje brez morilne-
ga orožja, pravimo temu zdaj
sekma, zdaj brenje. Nadar pa

skupine druga proti drugi sejejo
po rožju.

Kakor nevija v prirodi, tako tudi
vojna v ilovistru poleg ran, ki
jih zadaja, in gorja, ki ga ro-
di, vpliva očiščevalno. Pojmi
se zbitre, najori se izkristali-
zujejo in ves voz iloviskega ob-
čevstva se vsaj za poljev karak
premakne naprej.

Vse to je tako naravno, da se po-
kolenja, ki so deležna dobrih
radov katke vojne, vedno in-
dijo, čemu so se prav za prav
njihovi predniki borili in se
med seboj morili.

Delo velike revolucije kršianstva si ni
 mogoče misliti brez boja. Dvomim,
 da bi kršianstvo brez vojnih mu-
 čenstev in prelite krvi kdaj pome-
 nilo silo, ki se tako uveljavlja že
 blizu dva tisoč let.

Ako danes vodilni državniški zago-
 bljujejo, da mora ta vojna v naj-
 prvostopenjskem človeku utrditi mir
 za najmanj nekaj stoletij,
 temu samo priznavajo usodno ne-
 izbežnost večnega boja. Človek je
 vendar sin matere Zemlje. In uje-
 govih sto let pomeni v življenju
 te matere komaj peto minuto,

ako ne se manj.

Po dve, tri minute odmora dovoljuje:
jo na tekurah celo najbolj slaviti
boksarjem; gorje pa namu men, ako
bi bili takšni, kakršni smo, delj-
ni večnega miru! Zato ga tudi
vsi smo samo-panjtim.

Zlato tele

XI

Kakor koli gledam življenje, se mi
kaže vse naše dejanje in nehanje
v jedru samo ples okrog Zlatega
teleta, ki ima več podob nego sto:
roka bojanstva v Indiji:

Piromaku pomeni Zlato tele že za-
jetu nos belega krčka, kmetu
sosedova njiva ob mejnikih
njegovega grunta. Jareče dekle
vidi Zlato tele skrajša v razkošni
obleki po najnovejši modi; kame-
je v ženinu, ki ve, kako se lake-
mu bitju streže.

Kakor koli pogledam iz samote,

porroa miñje oko flato fele, od
kosa belega kruha in sardove
njive mimo razkošne obleke in
ženina prav tja do slave, denar-
ja, naslovov, oblasti in življenji
skega prostora, ki je posebno v
modi zadnja leta.

Vse to je v redu in prav; kajti kljub
nesitnim podobam Elatega te-
leta kovino vendar Schermit
dareže istega.

Tue mu je - Grob.

Mimogrede

XII

Kadar stradati siromaki preite:
mi vzame bore kos kruha, da si
z njim reši življenje, pravimo
temu dejanju isto po domače
latvina.

Kadar objesten krovos pasamezni:
ku ali relemu narodu izpije kri,
da tako zadosti vojnemu pohle:
pu, imenujemo to - pravico mo:
nejšega. Ko moinejši umre, za:
lijemo za njim, ga slavimo in
mu postavljamo spomenike. Kdor

ob takih priložnostih ne poje z
žaluzijo in slavečo množico, je
revoda upornik, ki mora biti
izobčen in pomendran!

Izpoved

XIII

Pred leti sem poslušal ministra, ko je govoril o morali v politiki, ki mora biti zelo močnejša kakor v zasebnem življenju. Govoril je presunljivo in prepričljivo.

Kmalu za tem sta šla skupaj po ulici. Gospoda ministra so pozdravljali z leve in desne, da sem bil že v strahu za svoj ognjeniklobuk, ko sem se moral nekoliko krat odkriti.

naproti namu zdajci pride elegant:
na ženska.

"Klanjam se, milostjivica! zavikti
klobuk gospod minister.

Ženska se skozi vre pomade pokro:
viteziško nasmehu, jaz pa pollej
gospodu:

"To damo pozdravljate s takim na:
zivom? Saj to je vendar, hm -"

"Razumem, dragi moj gospod, raz:
umem, toda ta ženska ima-zve:
ze!" me s poudarkom ponči gos:
pod minister.

Takrat sem bil še mlad in sem imel
za podveze presej vi smisla kater

za - zveze!

Zdaj, po dolgih letih, gledam iz sa-
mote, kaj in kako se godi. In
kakor si tudi skusiam dopove-
dati drugače, si moram ven-
dar priznati, da se v bistvu ni
spremenilo prav čisto nič.

Pai! Ženske hetere so se umahnile
-mostim. In Gindje krive brbte:

"Klanjau se, gospod tako in tako!"

"Pa ilovek bozji, ta mojakar je
vendar, hm -"

"Seveda, seveda," mi priznavajo od-
ličniki, "toda ti ne živiš s pravom!"

Ta falot ima neverjetno odlične
- zveze!

Hak! Danes me niti podveze ne za-
nimajo več. Kaj šele - zveze! Jato
sem pobegnil v samoto in pokupčiji
vo jakam, kdaj prejmem za svojo
kmo vaj malo - odveze.

Knjavo

<u>Štev.</u>		<u>Stran</u>
I	Spremo pismo	2
II	Pogovor in pesnica	6
III	Slovenski narod	7
IV	Laj v obicstou	9
V	Polba	10
VI	Papir in radio	11
VII	Kultura in politika	12
VIII	Bojja hienka	15
IX	Proq in ilovek	17
X	Vojna in mir	18
XI	Plato Tele	22
XII	Šino grede	24
XIII	Izpoved	26